

บทที่ 8 : การประกาศข้อมูล

ในบทที่แล้วเราได้ศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบของการเขียนโปรแกรมภาษาแอสเซมบลีและการประกาศเซกเมนต์แล้ว. ในบทนี้ เราจะศึกษาเกี่ยวกับการประกาศข้อมูลภายในเซกเมนต์ข้อมูล และการใช้บริการหมายเลข 09h และ 0Ah ของระบบปฏิบัติการ DOS ในการแสดงผลข้อความและการอ่านข้อความจากผู้ใช้.

การประกาศข้อมูล

การประกาศข้อมูลหรือตัวแปรในโปรแกรมภาษาแอสเซมบลีนั้น ทำได้โดยประกาศจองเนื้อที่ในหน่วยความจำในเซกเมนต์ข้อมูล แล้วตั้งเลเบลของข้อมูลนั้นไว้. ในการอ้างถึงข้อมูลในหน่วยความจำตำแหน่งนั้น เราสามารถอ้างโดยใช้เลเบลที่เราประกาศไว้ได้. ดังนั้นการประกาศตัวแปรหรือข้อมูลนั้นจะมีลักษณะเช่นเดียวกับการประกาศเลเบลนั่นเอง.

คำสั่งเทียมในการประกาศข้อมูล

คำสั่งเทียมที่เราใช้ในการประกาศข้อมูลมีหลายคำสั่ง ดังตารางที่ 8.1. คำสั่งเทียมเหล่านี้ใช้ในระบุนขนาดในการจองหน่วยความจำ.

คำสั่งเทียม	ความหมาย
DB	Define Byte : ประกาศจองข้อมูลให้มีขนาดหน่วยละ 1 ไบต์
DW	Define Word : ประกาศจองข้อมูลให้มีขนาดหน่วยละ 1 เวิร์ด (2 ไบต์)
DD	Define Doubleword : ประกาศจองข้อมูลให้มีขนาดหน่วยละ 2 เวิร์ด
DQ	Define Quadword : ประกาศจองข้อมูลให้มีขนาดหน่วยละ 4 เวิร์ด
DT	Define Ten Bytes : ประกาศจองข้อมูลให้มีขนาดหน่วยละ 10 ไบต์

ตารางที่ 8.1 คำสั่งเทียมสำหรับการระบุขนาดข้อมูลในการจองหน่วยความจำ

ในการประกาศจองข้อมูลนี้จะทำให้ assembler กันเนื้อที่ในเซกเมนต์นั้นตามข้อมูลที่ระบุตามหลังคำสั่งเทียมเหล่านี้ โดยจะกันหน่วยความจำที่มีขนาดของแต่ละหน่วยตามที่ระบุในคำสั่ง.

รูปแบบของการประกาศข้อมูล

ในการประกาศข้อมูล (ตัวแปร) เรามักประกาศในเซกเมนต์ข้อมูล โดยเราจะระบุชื่อของตัวแปรนั้น พร้อมทั้งคำสั่งเทียมที่ใช้ระบุขนาดของข้อมูล. จากนั้นเราจะระบุข้อมูลต่าง ๆ ที่จะใช้ตำแหน่งที่จะจองนั้น. รูปแบบในการระบุเป็นดังนี้.

```
variable_name  Dx      data
ส่วน of โปรแกรมที่ 8.1 การประกาศข้อมูล
```

ตัวอย่างการประกาศข้อมูล

จากการประกาศข้อมูลในส่วน of โปรแกรมที่ 8.2 จะมีการจัดสรรเนื้อที่ในหน่วยความจำดังรูปที่ 8.1. สังเกตว่าในการประกาศ data1 กับ data2 นั้นการระบุข้อมูลเหมือนกันแต่ขนาดของข้อมูลต่างกัน ทำให้การจองเนื้อที่ในหน่วยความจำแตกต่างกันด้วย.

```
dseg      segment
data1     db      1,2
data2     dw      1,2
data3     db      'Hi',10,13
data4     dd      1234h
dseg      ends
```

ส่วน of โปรแกรมที่ 8.3 ตัวอย่างการประกาศข้อมูล

DS:00h	01h	data1
DS:01h	02h	
DS:02h	01h	data2
DS:03h	00h	
DS:04h	02h	data3
DS:05h	00h	
DS:06h	48h	data4
07h	69h	
08h	0Ah	
09h	0Ch	
0Ah	34h	
0Bh	12h	
0Ch	00h	
0Eh	00h	

รูปที่ 8.1 การจัดเรียงข้อมูลในหน่วยความจำจากการประกาศในส่วนของโปรแกรมที่ 8.2

การระบุไม่ระบุค่าของข้อมูลที่จองเนื้อที่

เราสามารถประกาศจองหน่วยความจำโดยไม่ระบุค่าเริ่มต้นได้โดยการระบุค่าเป็น ‘?’ ดังเช่นในส่วนของโปรแกรมที่ 8.4 จะมีการจองเนื้อที่ไว้แต่ไม่มีการกำหนดค่าเริ่มต้น.

```
data5    db    ?
data6    dw    ?
```

ส่วนของโปรแกรมที่ 8.4 การใช้จองหน่วยความจำโดยไม่ระบุค่าเริ่มต้น

การประกาศข้อมูลที่ซ้ำกัน

เราสามารถใช้คำสั่งเทียม **dup** เพื่อบอกการซ้ำกันของข้อมูลได้. รูปแบบของคำสั่งเทียม **dup** มีดังนี้

```
count dup (value)
```

ตัวอย่างของการประกาศที่ใช้คำสั่งเทียม **dup** ดังเช่นในส่วนของโปรแกรมที่ 8.5.

```
data7    db    10 dup (0)
data8    db    5 dup (4 dup (0))
data9    dw    5 dup (1, 2, 3 dup (4))
data10   db    20 dup (?)
```

ส่วนของโปรแกรมที่ 8.5 การใช้คำสั่งเทียม **dup**

Assembler จะจองหน่วยความจำขนาด 10 ไบต์ ที่มีค่าเป็น 0 และจะให้เลเบล **data7** ชี้ไปที่ตำแหน่งเริ่มต้นของข้อมูลนี้. ในส่วนของ **data8** จะเป็นข้อมูลแบบไบต์จำนวน 4x5 ไบต์ ที่มีค่าเท่ากับ 0 เช่นเดียวกัน. สังเกตว่าภายในเครื่องหมายวงเล็บของคำสั่งเทียม **dup** เราสามารถใส่ข้อมูลได้หลายค่า รวมทั้งกำหนดค่าแบบซ้ำกันโดยใช้คำสั่ง **dup** อีกได้ ดังเช่นตัวแปร **data9**. ในตัวแปร **data10** เป็นการประกาศจองหน่วยความจำไว้โดยไม่ระบุค่าเริ่มต้น.

การอ้างใช้ข้อมูลที่ประกาศไว้

ในการอ้างใช้ข้อมูลหรือตัวแปรที่ประกาศไว้ เราสามารถอ้างโดยใช้ชื่อของเลเบลที่ประกาศไว้ได้. Assembler จะจัดการนำตำแหน่งของข้อมูลนั้นมาแทนค่าให้โดยอัตโนมัติ. เรายังสามารถอ้างค่าในหน่วยความจำโดยอ้างสัมพันธ์กับเลเบลที่เรากำหนดขึ้นได้. ส่วน

ของโปรแกรมที่ 8.6 เป็นโปรแกรมที่อ้างใช้ค่าของตัวแปรที่เรากำหนดในส่วนของโปรแกรมที่ 8.2 โดยหลังจากการทำงานของโปรแกรมค่าในหน่วยความจำจะเปลี่ยนไปตามรูปที่ 8.2.

```
mov    al,data1
mov    bx,data2
mov    data1,0
mov    [data2+2],1123h
mov    data1[1],22h
mov    cl,byte ptr data4[2]
```

ส่วนของโปรแกรมที่ 8.6 ตัวอย่างการเรียกใช้ตัวแปร

ค่าในรีจิสเตอร์ AL BX และ CL มีค่าเป็น 01h 01h และ 00h ตามลำดับ. สังเกตว่าในการกำหนดค่าคงที่ให้กับตัวแปรในหน่วยความจำเรากระทำได้ทันทีโดยไม่ต้องระบุขนาด เนื่องจากในการประกาศตัวแปรเราได้ระบุกับ assembler แล้วว่าจะเป็นตัวแปรขนาดเท่าใด. แต่ในกรณีที่เราต้องการจะอ้างแตกต่างจากที่เราระบุก็สามารถ

กระทำได้โดยต้องระบุขนาดของข้อมูลกำกับด้วย เช่นในคำสั่ง `mov cl,byte ptr data4[2]` เป็นการอ้างข้อมูลแบบ 8 บิต เพราะ CL เป็นรีจิสเตอร์ขนาด 8 บิต.

การอ้างตำแหน่งของข้อมูล

เราสามารถอ้างถึงออฟเซตของข้อมูลที่เราระบุไว้ได้โดยใช้คำสั่งเทียม OFFSET ดังส่วนของโปรแกรมที่ 8.7.

```
mov    bx,offset data1    ;bx = offset
mov    byte ptr [bx],10h
mov    bx,data2            ;bx = value at data2
```

ส่วนของโปรแกรมที่ 8.7 การอ้างตำแหน่งของข้อมูล

การอ้างตำแหน่งข้อมูลโดยคิดสัมพันธ์กับรีจิสเตอร์ BX

นอกจากการระบุตำแหน่งสัมพันธ์กับเลเบลโดยใช้ค่าคงที่แล้ว เราสามารถระบุตำแหน่งของข้อมูลสัมพันธ์กับเลเบลโดยใช้ค่าจากรีจิสเตอร์ BX ได้. ตัวอย่างเช่นส่วนของโปรแกรมที่ 8.7.

```
mov    bx,0
mov    ah,data3[bx]        ;ah=data3[0]
inc    bx
mov    cl,data3[bx]        ;cl=data3[1]
mov    bx,offset data3
mov    dl,[bx+2]           ;dl=data3[2]
```

ส่วนของโปรแกรมที่ 8.8 การอ้างตำแหน่งของข้อมูลสัมพันธ์กับเลเบลโดยใช้ค่าจากรีจิสเตอร์ BX

ในคำสั่ง `mov` ก่อนบรรทัดที่ 5 เราอ้างหน่วยความจำโดยสัมพันธ์กับ data3 และค่าใน BX แต่ในคำสั่ง `mov` บรรทัดสุดท้ายของส่วนของโปรแกรมที่ 8.8 เราอ้างหน่วยความจำสัมพันธ์กับ BX ซึ่งเก็บออฟเซตของ data3.

การประกาศข้อมูลสำหรับการให้บริการของ DOS หมายเลข 09h และ 0Ah

ฟังก์ชันหมายเลข 09h และ 0Ah ของ DOS เป็นฟังก์ชันที่ต้องมีการส่งแอดเดรสของข้อมูลในหน่วยความจำ. การประกาศข้อมูลสำหรับฟังก์ชันหมายเลข 09h จะไม่มีความซับซ้อนมากนัก แต่สำหรับฟังก์ชันหมายเลข 0Ah การประกาศข้อมูลที่เหมาะสมจะทำให้เราเขียนโปรแกรมได้ง่ายมากขึ้น.

DS:00h	00h	data1
DS:01h	22h	
DS:02h	01h	data2
DS:03h	00h	
DS:04h	23h	
DS:05h	11h	
DS:06h	48h	data3
07h	69h	
08h	0Ah	
09h	0Ch	
0Ah	34h	data4
0Bh	12h	
0Ch	00h	
0Eh	00h	

รูปที่ 8.2 การเปลี่ยนแปลงค่าหลังการทำงานของโปรแกรมที่ 8.6

การใช้บริการของ DOS หมายเลข 09h : การพิมพ์ข้อความ

ฟังก์ชันหมายเลข 09h นี้รับข้อมูลป้อนเข้าคือ :

AH = 09h

DS : DX = ตำแหน่งของหน่วยความจำของข้อมูลที่จะแสดง โดยข้อมูลนี้จะต้องจบด้วยอักขระ '\$'.

ถ้าเราต้องการพิมพ์ข้อความ "Hello world" เราสามารถประกาศข้อมูลในหน่วยความจำได้ดังนี้.

```
dseg    segment
mesg    db      'Hello world',10,13,'$'
dseg    ends
```

ส่วนของโปรแกรมที่ 8.9 ตัวอย่างการประกาศข้อมูลสำหรับการใช้บริการของ DOS หมายเลข 09h.

เราสามารถสั่งแสดงข้อมูลดังกล่าวได้โดย

```
mov     ah,09h
mov     dx,offset mesg
int     21h
```

ส่วนของโปรแกรมที่ 8.10 ตัวอย่างการการใช้บริการของ DOS หมายเลข 09h.

อักขระหมายเลข 10 (Line feed) และ 13 (Carriage Return) คือรหัสควบคุมใช้ในการสั่งให้ขึ้นบรรทัดใหม่.

การใช้บริการของ DOS หมายเลข 0Ah : การอ่านข้อความ

ฟังก์ชันนี้จะอ่านข้อความจากผู้ใช้จนกระทั่งผู้ใช้กดปุ่ม Enter โดยข้อมูลป้อนเข้าจะต้องระบุตำแหน่งของหน่วยความจำที่ใช้เก็บข้อมูล (บัฟเฟอร์) ของข้อความ. ฟังก์ชันหมายเลข 0Ah นี้รับข้อมูลป้อนเข้าคือ :

AH = 0Ah

DS : DX = ตำแหน่งของหน่วยความจำที่จะใช้เก็บข้อความ (บัฟเฟอร์.)

บัฟเฟอร์จะต้องมีรูปแบบดังนี้

1. ไบต์แรกของหน่วยความจำเก็บค่าความยาวสูงสุดของข้อความที่อ่านได้ ความยาวนี้จะรวมรหัสขึ้นบรรทัดใหม่ด้วย.
2. DOS จะเขียนความยาวจริงของข้อความที่อ่านเข้ามาได้ในไบต์ที่สอง.
3. สำหรับไบต์ถัด ๆ ไปจะเป็นรหัสแอสกีของข้อความที่อ่านเข้ามา.

การประกาศข้อมูลสำหรับการเรียกใช้ฟังก์ชันนี้จะสามารถประกาศได้ดังส่วนของโปรแกรมที่ 8.11.

```
dseg    segment
maxlen  db      30                ;Maximum of 30 chars
msglen  db      ?                ;2nd byte contains the real length
msg      db      30 dup (?)      ;Message recieved
dseg    ends
```

ส่วนของโปรแกรมที่ 8.11 ตัวอย่างการประกาศข้อมูลสำหรับการใช้บริการของ DOS หมายเลข 0Ah.

เมื่อเราเรียกใช้บริการหมายเลข 0Ah เราจะส่งตำแหน่งของ maxlen ซึ่งเป็นตำแหน่งเริ่มต้นของบัฟเฟอร์ที่เราประกาศไปให้กับ DOS. จากนั้นเราสามารถอ่านความจริงของข้อความที่อ่านมาได้ทางตัวแปร msglen. ตัวอย่างโปรแกรมที่ 8.12 แสดงการใช้งานบริการหมายเลข 0Ah ในการอ่านข้อความและแสดงข้อความนั้นออกมาโดยใช้บริการหมายเลข 09h.

ในการรับข้อความนั้นบริการหมายเลข 0Ah จะเก็บอักขระขึ้นบรรทัดใหม่ไปด้วย ดังนั้นเราจะต้องเพื่อขนาดบัฟเฟอร์ที่จะให้เก็บข้อความไว้ 1 ไบต์ด้วย. แต่ในการคืนค่าความยาวของข้อความมาให้ บริการหมายเลข 0Ah นี้จะใส่ความยาวที่ไม่รวมอักขระขึ้นบรรทัดใหม่นี้. เมื่อเรารับข้อความเสร็จแล้ว เคอร์เซอร์จะอยู่ที่ต้นบรรทัดที่เราป้อนข้อความนั้น ดังนั้นถ้าเราพิมพ์ข้อความเดิม

เข้าไปอีกครึ่งจะทำให้ข้อความทับกันและจะไม่ทราบว่ามีกรพิมพ์ข้อความออกมาอย่างถูกต้องหรือไม่. ดังนั้นเราจึงใช้ฟังก์ชันหมายเลข 09h สั่งพิมพ์ชุดอักขระสำหรับการขึ้นบรรทัดใหม่ก่อนที่จะสั่งพิมพ์ข้อความที่รับมา.

ข้อความที่สั่งพิมพ์ด้วยบริการหมายเลข 09h จะต้องจบด้วยอักขระ '\$' ดังนั้นเราจึงต้องกำหนดค่าในไบต์สุดท้ายของข้อความที่รับมาด้วยอักขระ '\$'. โปรแกรมนี้จะทำงานผิดพลาดถ้าภายในข้อความมีเครื่องหมาย '\$' อยู่ด้วย.

```
;
; display string
;

dseg segment
;string buffer
maxlen      db      30          ;29 chars + 1 return
msglen      db      ?
msg         db      30 dup (?)  ;29 chars + 1 return
;newline string
newline     db      10,13,'$'
dseg ends

sseg segment      stack
db          100h dup (?)
sseg ends

cseg segment
assume      cs:cseg,ds:dseg,ss:sseg
start:
    mov     ax,dseg          ;set DS
    mov     ds,ax

    mov     ah,0Ah           ;read string
    mov     dx,offset maxlen
    int     21h

    mov     ah,09h           ;newline
    mov     dx,offset newline
    int     21h

    mov     bl,msglen        ;get string length
    mov     bh,0

    mov     msg[bx], '$' ;terminate string

    mov     ah,09h           ;display it
    mov     dx,offset msg
    int     21h

    mov     ax,4C00h         ;bye-bye
    int     21h
cseg ends
end start
```

โปรแกรมที่ 8.12 โปรแกรมรับข้อความและแสดงข้อความนั้นกลับมา